

*Langlopende Handelsovereenkomst
Benelux-Hongarije*

BRIEF VAN DE MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 6 maart 1973.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke
goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onder-
worpen, kan door of namens de Kamer of door ten
minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmach-
tigd Minister van Suriname onderscheidenlijk de Neder-
landse Antillen te kennen worden gegeven uiterlijk op
5 april 1973.

's-Gravenhage, 22 februari 1973.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van arti-
kel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61
van de Grondwet, alsook naar het eerste lid van artikel 24
van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad
van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u hierbij
de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te
leggen van de op 13 juli 1972 te Brussel tot stand gekomen
Langlopende Handelsovereenkomst tussen het Koninkrijk der
Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom
Luxemburg, enerzijds, en de Hongaarse Volksrepubliek, an-
derzijds, met Protocol en Bijlagen (*Trb.* 1972, 159).

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hier-
nevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van Suriname en de Nederlandse An-
tillen is verzocht hogergenoemde stukken op 6 maart 1973
over te leggen aan de Staten van Suriname, onderscheidenlijk
van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en van de Ne-
derlandse Antillen zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

N. SCHMELZER.

TOELICHTENDE NOTA

Van 4 tot 23 november 1971 zijn te Boedapest tussen dele-
gaties van Benelux en Hongarije handelsbesprekingen gevoerd
ten einde voor de periode van 1 januari 1971 tot en met 31
december 1974 alsnog een nieuwe handelsovereenkomst op
te stellen ter vervanging van de oude d.d. 26 april 1967 (laat-
stelijk *Trb.* 1970, 101). Eerdere besprekingen in maart 1970
hadden niet tot overeenstemming geleid.

Voor zover de onderhavige Overeenkomst (*Trb.* 1972, 159),
die op 13 juli 1972 te Brussel tot stand kwam, afwijkt van
die van 26 april 1967 en van door Benelux met sommige
andere Oosteuropese landen gesloten handelsovereenkomsten¹⁾
is dit in hoofdzaak verklaarbaar uit de aanvraag van het
GATT-lidmaatschap die door Hongarije was ingediend en
waaraan van Hongaarse zijde bepaalde verlangens ten aanzien
van de tekst van de handelsovereenkomst werden vastgeknoopt.
Voor zover mogelijk is Benelux aan deze Hongaarse wensen

¹⁾ Vide met name de parlementaire stukken betreffende de
Langlopende Handelsovereenkomst met Roemenië d.d. 3 oktober
1968, waarin uitvoerig is ingegaan op de Benelux-handelspolitiek
ten opzichte van de Oosteuropese landen (*Bijl. Hand.* II 1969/70 en
1970/71 – 10 370 (R 713), *Hand.* II 1970/71, blz. 3191–3195; *Bijl.*
Hand. I 1970/71 – 10 370 (R 713) (189, 189a), *Hand.* I, blz.
1057–1058; *Stb.* 1971, 311).

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

tegemeet gekomen, aangezien het om een langlopende overeenkomst ging, waarvan de geldigheidsduur naar alle waarschijnlijkheid de definitieve toetredingsdatum van Hongarije tot het GATT zou overschrijden. Niettemin kon ook niet te zeer op het resultaat der besprekingen in Genève worden vooruitgelopen zodat bij deze Benelux-Hongaarse besprekingen compromisformules moesten worden gevonden.

In de *Preamble*, Artikel I en Artikel II, eerste alinea, zijn bepalingen inzake de ontwikkeling van de handelsbetrekkingen vastgelegd.

In Artikel II, tweede alinea, wordt door Benelux verklaard dat een verdere liberalisatie van de invoer uit Hongarije gedurende de looptijd van de overeenkomst zal worden nagestreefd. De opzet daarbij is eind 1974 te komen tot een maximale liberalisatie, met behoud van de mogelijkheid voor een kern van zeer gevoelige produkten nog kwantitatieve restricties te handhaven. Een desbetreffende eenzijdige verklaring van de voorzitter van de Benelux-delegatie (*Trb.* 1972, 159, rubriek J, blz. 102) is uiteindelijk als bijlage aan de Overeenkomst gehecht. Het Hongaarse standpunt was aanvankelijk dat in de akkoordtekst zelf met betrekking tot de uitbreiding der liberalisatie slechts één intentieverklaring was opgenomen, zodat aan uitdrukkelijke uitzonderingen geen behoefte bestond. Het opnemen van een eenzijdige Beneluxverklaring stuitte voorts op juridische bezwaren, die evenwel weerlegd konden worden met verwijzing naar identieke constructies in de handelsovereenkomst tussen Hongarije en de Bondsrepubliek.

Ten aanzien van Artikel V kan worden opgemerkt dat van Hongaarse zijde er sterk op werd aangedrongen dat de invoer van Hongaarse produkten, vervaardigd in het kader van loonveredelingstransacties, extracontingentaal zou worden afgevoerd; in ter zake tussen de delegatievoorzitters gewisselde brieven (*Trb.* 1972, 159, rubriek J, nrs. 2 en 2a) is tot uitdrukking gebracht dat dit in beginsel mogelijk is.

Artikel VI behandelt de economische en technische samenwerking. In het kader van de nationale reglementeringen en invoerpolitiek wordt deze samenwerking gestimuleerd ook voor activiteiten op derde markten. Overeengekomen is onder meer dat de invoer van produkten, vervaardigd in het kader van samenwerkingscontracten, buiten de contingenten om kan worden toegelaten voor zover de nationale reglementeringen en het invoerbeleid zich daartegen niet verzetten. Ten aanzien van de hier bedoelde vormen van samenwerking is op 14 februari 1968 te Boedapest een Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Hongarije inzake economische, industriële en technische samenwerking (laatstelijk *Trb.* 1969, 1) tot stand gekomen.

Artikel VII voorziet in de instelling van een Gemengde Commissie, die jaarlijks of eventueel vaker zal bijeenkomen en onder meer tot taak heeft alle problemen inzake de ontwikkeling van het handelsverkeer te onderzoeken en in het bijzonder voorstellen te doen over de jaarlijks vast te stellen (ook in Artikel III genoemde) protocollen.

Artikel VIII: ingevolge de op 28 maart 1959 te Boedapest tussen de Benelux-landen en Hongarije gesloten Betalingsovereenkomst (laatstelijk *Trb.* 1967, 119) zal het betalingsverkeer plaatsvinden in de valuta behorende bij de convertibele guldens-respectievelijk Belgische frankzone.

Artikel IX stelt vast, dat het traditionele dienstenverkeer door beide Partijen zal worden voortgezet op basis van non-discriminatie met name voor wat betreft het internationale transport. In feite betekent dit een bevestiging van hetgeen eerder werd overeengekomen in de Nederlands-Hongaarse Handelsovereenkomst d.d. 9 december 1924 (*Stb.* 1925, 506).

In Artikel XI is de gebruikelijke territoriale clausule opgenomen. De regeringen van Suriname en de Nederlandse

Antillen hebben medegedeeld gelding van de onderhavige overeenkomst voor hun landen wenselijk te achten.

Artikel XII bepaalt dat de overeenkomst in werking zal treden, na bekrachtiging door alle partijen, met terugwerkende kracht tot 1 januari 1971.

Ingevolge tussen de delegatievoorzitters gewisselde brieven zullen, in afwachting van de bekrachtiging, de bepalingen van de overeenkomst voorlopig worden toegepast (*Trb.* 1972, 159, rubriek J, nrs. V en VI).

Zowel bij de onderhavige overeenkomst als bij het Protocol 1971 is een aantal brieven van delegatievoorzitter aan delegatievoorzitter gevoegd. Bij enkele dezer brieven moge nog het volgende worden aangetekend.

Brieven bij de Overeenkomst

In de eerste brieven (*Trb.* 1972, 159, rubriek J, nrs. I en II) is vastgelegd dat de bepalingen inzake meestbegunstiging, opgenomen in de briefwisseling d.d. 30 september 1924 tussen de BLEU en Hongarije en in het Handelsverdrag d.d. 9 december 1924 tussen Nederland en Hongarije nog steeds van kracht zijn.

In een „prijzenbrief” gehecht aan het Tweede Protocol bij de handelsovereenkomst van 1967 (*Trb.* 1970, 101) was bepaald dat het prijs criterium bij invoer in de Beneluxlanden kon worden gehanteerd bij invoer van gecontingenteerde produkten. In de huidige „prijzenbrief” (*Trb.* 1972, 159, rubriek J, nrs. III en IV) is voorzien in de mogelijkheid in alle gevallen, en niet alleen bij importen van gecontingenteerde produkten, het prijs criterium toe te passen.

Brieven bij het Protocol

In brief nr. 1 (*Trb.* 1972, 159, rubriek J) wordt onder meer bepaald dat de Benelux-landen het recht hebben met inachtneming van bepaalde procedures de import van geliberaliseerde produkten tijdelijk stop te zetten. Op grond hiervan kon in eerder genoemde „prijzenbrief” worden afgezien van het vastleggen van het recht conservatoire maatregelen te nemen bij prijs onderbieding.

De strekking van brief nr. 3 (*Trb.* 1972, 159, rubriek J) is de invoercontingenten voor Hongaarse produkten zo volledig mogelijk te benutten. In het algemeen betekent dit dat bij aanwezig invoercapaciteit in Nederland deze invoer slechts geweigerd kan worden indien naast het Nederlandse ook het BLEU-aandeel in dat contingent reeds aan importen is besteed, met andere woorden met instemming van de BLEU kan het niet gebruikte deel van het BLEU-contingent naar Nederland worden overgeboekt om aldaar ingevoerd te worden. Het is duidelijk dat in vele gevallen eerst aan het eind van het jaar, waarvoor de contingenten zijn vastgesteld, de mogelijkheid van een dergelijke overboeking valt te beoordelen.

De waarde van de goederenlijsten bij het Annex-Protocol 1971 geeft ten opzichte van 1969, toen voor het laatst lijsten werden vastgesteld, voor de gecontingenteerde import in Benelux een verhoging voor 1971 met 6 pct. te zien (tot Bfrs. 260 mln.), voor de uitvoer naar Hongarije (Lijst B) tot Bfrs. 2054 mln.

Het handelsverkeer tussen de Benelux-landen en Hongarije geeft sedert 1965 het volgende beeld te zien:

	Nederland		BLEU		Benelux		Saldis
	inv.	uitv.	inv.	uitv.	inv.	uitv.	
× f 1 mln.							
1965	45,7	39,0	28,2	39,6	73,9	78,6	+ 4,7
1966	49,0	39,8	32,4	41,0	81,4	80,8	— 0,6
1967	43,1	37,8	28,2	38,7	71,3	76,5	+ 5,2
1968	64,3	48,8	43,8	41,5	108,1	90,3	— 17,8
1969	89,9	90,6	43,3	42,9	133,2	133,5	+ 0,3
1970	84,8	128,6	37,6	70,0	122,4	198,6	+ 76,2
1971	116,2	138,4	40,7	62,3	156,9	200,7	+ 43,8
1971 (6 mnd)	50,2	70,2	17,9	33,5	68,1	103,7	+ 35,6
1972 (6 mnd)	63,6	77,0	24,0	27,8	87,6	104,8	+ 17,2

Uit bovenstaand overzicht blijkt, dat het goederenverkeer tussen Benelux en Hongarije in de periode 1965 t/m 1969 een betrekkelijk evenwichtige ontwikkeling heeft gehad. Sedert 1968 geeft het goederenverkeer vice versa een belangrijke stijging te zien.

Als belangrijkste produkten voor de invoer uit Hongarije over de periode 1965 tot en met 1971 kunnen in de landbouwsector worden genoemd: rundvee en aardappelen, groente en peulvruchten; in de industriële sector voornamelijk textielprodukten, metaalwaren en machines. De belangrijkste uitvoerprodukten van Nederlandse kant zijn: textielprodukten, chemische en farmaceutische produkten en machines.

De Minister van Economische Zaken,

H. LANGMAN.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

WESTERTERP.